

Parlamentul
Republicii Moldova

A3808 nr. *330*
26. iulie 2018

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (nr.283 din 24.07.2018)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, și a prevederilor Legii nr.100/2017 privind actele normative și expune următoarele.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, în corespundere cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

Potrivit argumentelor invocate în Nota informativă, proiectul de lege a fost elaborat în scopul îmbunătățirii climatului prin introducerea noilor abordări ce vor duce la dezvoltarea și atragerea investițiilor, în acest sens fiind propuse modificări la Codul fiscal, Codul penal, Codul de procedură penală, Codul contravențional și alte acte normative. Principalele modificări aduse prin prezentul proiect de lege se referă la:

- instituirea unui nou temei de liberare de pedeapsă penală, în cazul săvârșirii unor infracțiuni expres stabilite;
- diminuarea caracterului intruziv al acțiunilor organelor de urmărire penală în procesul de colectare a probelor;
- aplicarea arestului preventiv în cazul în care persoana va fi învinuită, inculpată de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legea prevede o pedeapsă cu închisoarea pe un termen mai mare de 3 ani;
- diminuarea sancțiunilor de privare de libertate și majorare a celei pecuniare;

- eliberarea de arestul preventiv sau neaplicarea arestului preventiv, cu sau fără aplicarea unei alte măsuri preventive, cu obligativitatea depunerii cauțiunii, în cazul comiterii unor infracțiuni stabilite exhaustiv;
- instituirea obligației organului de control de a examina prioritatea efectuării controlului prin solicitarea directă de documente și informații de la persoana controlată.

2. Referitor la procedura de înaintare a proiectului de lege spre examinare în Parlament, atenționăm asupra necesității respectării următoarelor prevederi obligatorii:

- se impune necesitatea respectării prevederilor art.34 alin.(2) din Legea concurenței, care stabilește obligația avizării de către Consiliul Concurenței a proiectelor de acte normative care au sau pot avea impact anticoncurențial. Această observație este făcută în contextul completării Codului penal cu art.91¹ și care prevede liberarea de pedeapsă penală a în cazul săvârșirii acțiunii de limitare a concurenței libere (art.246 CP al RM) și concurența neloială (art.246¹ CP al RM)

- la fel, potrivit art.35 al Legii nr.100/2017, expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative, inclusiv pentru proiectele actelor normative elaborate de deputații în Parlament. Reținem obligativitatea efectuării acesteia anterior înaintării proiectului de lege în Parlament, reieșind din prevederea alin.(6) al aceluiași articol, potrivit căruia după recepționarea raportului de expertiză anticorupție, autorul proiectului completează nota informativă la proiect cu informația privind constatările acestei expertize și, după caz, include în sinteză obiecțiile și propunerile Centrului Național Anticorupție.

3. Referitor la **Art.I.**, potrivit recentelor modificări aduse legislației în vigoare prin Legea nr. 49/2018 privind completarea Codului de procedură penală, Serviciul Fiscal de Stat, va avea rol de organ constatatator pentru infracțiunile prevăzute la art. 241-242, 244, 244¹, 250-253 și 335¹ din Codul penal, aceste modificări urmând a intra în vigoare la 1 octombrie 2018. Potrivit art. 273 alin.(3) al Codului de procedură penală, **actele de constatare** întocmite conform prevederilor alin.(2), împreună cu mijloacele materiale de probă, **se predau, în termen de 24 ore**, de către organele de constatare din cadrul poliției, Poliției de Frontieră, Centrului Național Anticorupție și Serviciului Vamal – organelor de urmărire penală corespunzătoare constituite conform legii în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție,

Serviciului Vamal, **iar de către celelalte organe de constatare – procurorul, pentru începerea urmăririi penale.**

Prin urmare, există o diferență de abordare, astfel, pentru unele infracțiuni comise, sesizarea organului de urmărire penală se face în termen de 24 de ore, de cealaltă parte, conform modificărilor propuse prin prezentul proiect, termenul de sesizare, în cazul încălcărilor fiscale în care se constată indici de infracțiune, poate ajunge până la 35 de zile.

4. La Art.II, la propunerea de completare a art.20 alin.(4) al Legii nr.192/1998 se va atrage o atenție sporită asupra obligativității unității terminologiei, stabilită la art.54 alin.(1) al Legii nr.100/2018, motiv pentru care propunem substituirea cuvântului „denunț” cu cuvintele „adresarea scrisă”.

5. Normele propuse de autor la Art. IV, de completare a art. 89 a Codului penal, pot genera confuzie, deoarece temeiurile de liberare de pedeapsă expuse la acest articol, mai exact, săvârșirea infracțiunii pentru prima oară și repararea prejudiciului, au fost stabilite de către legiuitor în categoria circumstanțelor atenuante. Astfel, potrivit art.76 alin.(1) lit.a) și lit.e) a Codului penal, la stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe atenuante săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave și prevenirea de către vinovat a urmărilor prejudiciabile ale infracțiunii săvârșite, repararea benevolă a pagubei pricinuite sau înlăturarea daunei cauzate.

Considerăm, că această abordare legislativă poate crea situații de inegalitate, atunci când, spre exemplu, în cazul comiterii altor infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, săvârșirea acestora pentru prima dată și repararea prejudiciului va fi calificată ca circumstanță atenuantă, iar în cazul altor infracțiuni expres stabilite de prevederea art.91¹ acestea vor constitui condiții de liberare de pedeapsă penală.

6. La Art.IV, reținem, că efectuarea modificărilor urmează a fi expuse în ordine cronologică crescătoare a articolelor supuse modificării, motiv pentru care pct. 5, care vizează abrogarea art.125, va fi re poziționat.

7. Se va atrage o atenție sporită asupra normei de modificare a **art.246 alin.(2)** a Codului penal, în condițiile în care, reieșind din prevederile art.84 și 85 ale Legii concurenței nr.183/2012, acordarea clemenței se manifestă prin imunitatea la amendă, aceasta reprezentând exonerarea de la aplicarea amenzii, nu și de la aplicarea sancțiunii de privare de libertate. Pentru un grad sporit de claritate, considerăm

necesar înlocuirea cuvintelor „răspundere penală” cu cuvintele „la aplicarea amenzii”.

8. Prin modificarea art.248 al Codului penal, se mărește considerabil valoarea bunurilor, trecerea ilegală a cărora peste frontiera vamală a RM constituie infracțiune de contrabandă, de la 20 la 100 salarii medii pe economie. Reținem că, la momentul actual, reieșind din Hotărârea Guvernului nr.54/2018, salariul pe economie este de 6150 lei. Astfel, valoarea aproximativă a bunurilor, obiect al infracțiunii de contrabandă, va constitui aproximativ 615 000 lei. Pe cale de consecință, valoarea bunurilor care nu depășește acest prag, v-or fi calificate ca contravenție. La acest capital, art.287 alin.10) al Codului contravențional prevede sancționarea cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale (de la 3000 la 4500) pentru fapta de *trecere a mărfurilor, obiectelor și altor valori peste frontiera vamală a Republicii Moldova eludându-se controlul vamal ori tăinuindu-le de el în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclararea sau declararea neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune.*

În acest caz, putem doar recunoște caracterul vădit inechitabil, în situația în care acțiunea persoanei de a trece frontiera vamală a RM, eludând controlul vamal a bunurilor în valoare de 600 000 lei, i se va aplica sancțiunea contravențională sub formă de amendă, în valoare maximă de 4500 lei.

9. La **Art.V**, care prevede completarea Legii nr.1104/2002 cu prevederea referitoare la stabilirea unui nou criteriu de atestare a colaboratorilor CNA, mai exact, impactul acțiunilor asupra drepturilor și libertăților persoanelor, ridică semne de întrebare modalitatea prin care va fi evaluat impactul acțiunilor colaboratorului asupra drepturilor persoanelor. Observația dată se referă în egală măsură și modificărilor similare de la Art.VII și Art.X al proiectului de lege.

10. La **Art.VI**, pct.10, art.199 al Codului de procedură penală, atenționăm că modificarea se va efectua doar asupra alin.(2), deoarece alin.(1) al articolului nu conține cuvântul „Poate fi”.

11. La **Art.VIII**, pct.1, care prevede abrogarea art.301 al Codului contravențional, ținem să amintim asupra înregistrării în Parlament a proiectului de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative nr. 282 din 24.07.2018, care stabilește la Art. XIV pct.6

abrogarea aceleiași articol al Codului contravențional. Pentru a nu fi admise unele erori, urmează ca aceste proiecte să fie corelate.

12. La definitivarea proiectului de lege se va ține cont de prevederile art.56 alin.(1) din Legea nr.100/2017, potrivit căruia *actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.* (Art.XII).

13. Potrivit art.62 alin(1) al Legii nr.100/2017, modificarea actului normativ constă în schimbarea oficială a textului actului, inclusiv a dispozițiilor finale sau tranzitorii, realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text. Astfel, spre deosebire de norma abrogată a art.34 al Legii nr.780/2001, care distingea 2 procedee de amendare a actelor legislative, prin modificare și completare, norma actuală a art.62 a Legii nr.100/2017 prevede doar modificarea ca fiind unicul procedeu de amendare a unui act normativ. Pe cale de consecință, urmează a fi redactat titlul proiectului de lege și expus în următoarea formulă:

Lege pentru modificarea unor acte normative

Conform unei practici constante de redactare a actelor normative, cuvântul „sintagmă” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare, cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, astfel, se va înlocui cuvântul „sintagmă” cu cuvântul „textul”.

**Șef Direcție
Ion CREANGĂ**